

Signes de puntuació

Són l'eina que utilitzem per fer que un text sigui comprensible i per transmetre al lector els diferents matisos que tindria el mateix text en llengua oral.

La puntuació està estretament relacionada amb la sintaxi, l'entonació, el contingut expressiu, i també depèn del gust personal i la llargada de les frases. També cal saber quin és l'ordre neutre de l'oració (S + V + CD, CP, Atr., C. Pred. + CI [+ CC]), perquè certs canvis d'aquest ordre s'han de marcar amb un signe de puntuació.

Els signes de puntuació poden fer funcions textuais (d'ajuda a la comprensió del text) i funcions convencionals.

Bibliografia

- AMADEO, I.; SOLÉ, J. *Curs pràctic de redacció*. Barcelona: Columna, 1996.
- BADIA, J.; BRUGAROLAS, N.; TORNÉ, R.; FARGAS, X. *Llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions Castellnou, 1997.
- MESTRES, J. M.; COSTA, J.; OLIVA, M. [et al.]. *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo Editorial; Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra; Associació de Mestres Rosa Sensat, 1995.
- PUJOL, J. M.; SOLÀ, J. *Ortotipografia i manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Barcelona: Columna, 1995.
- SOLÀ, J. *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1995.
- UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA. *Els signes de puntuació*. Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana. Universitat Autònoma de Barcelona, 1995.
- UNIVERSITAT POMPEU FABRA. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1996.

Resum

Signes de puntuació

Són eines bàsiques per comprendre i interpretar correctament el missatge escrit i per facilitar-ne la lectura.

La coma [,]. Pausa breu que sovint es reflecteix oralment en l'entonació.

El punt [.]. Pausa forta que indica que la frase té un significat complet i gramaticalment independent.

El punt i coma [;]. Pausa mitjana que separa oracions de sentit complet connectades semànticament entre si. Indica que l'oració que segueix afegeix una matisació o informació nova.

Els dos punts [:]. Pausa mitjana que denota una relació de proximitat entre els dos fragments que uneixen.

Els punts suspensius [...]. Indiquen una suspensió de l'oració o, entre claudrators, l'omissió d'un fragment en una citació textual.

L'interrogant i l'admiració [? !]. Signes que assenyalen una entonació interrogativa o exclamativa.

Els parèntesis [( )]. Com la coma i també els guions, delimiten un incís. L'incís marcat per un parèntesi sol estar més allunyat del sentit i de la sintaxi del context que no pas l'incís que delimiten les comes.

Els guions [—]. Indiquen un incís i, per això, sovint són intercanviables amb la coma i, sobretot, amb els parèntesis. Són més llargs que el guionet; amb els programes de tractament de textos, s'escriuen prement a la vegada Alt + 0151.

El guionet [-]. S'usa per separar o unir mots, i també xifres.

Les cometes [« »]. Distingeixen un fragment de text respecte del text general (per exemple, marquen les citacions textuais).

Els claudrators [[ ]]. S'usen per a afegits externs a un text original.

La barra inclinada [/]. Indica que hi ha una oposició o alternança entre els elements que separa.

Signes de puntuació

Coma ,

Funció d'ajuda a la comprensió

Funció convencional

Usos

- Marca les enumeracions, excepte quan hi ha les conjuncions *o*, *i* o *ni* que enllacen el penúltim i l'últim element de la sèrie.
- Delimita els incisos. També es posa coma en les oracions relatives explicatives (no en les especificatives), ja que són un incís de la frase principal.
- Separa del verb els elements que serveixen per adreçar-se a una persona o per invocar-la directament (vocatius).
- Marca certs canvis en l'ordre neutre de la frase. Quan l'element desplaçat ja és conegut o pressuposat, generalment es representa, a més, per un pronom.
- Se sol posar entre el subjecte i el complement per indicar que hi ha hagut una elisió del verb.
- Es posa després (o abans i després) de paraules i expressions de sentit adverbial o conjuntiu, i també de certs adverbis acabats en *-ment* que pronunciem fent una pausa: *així mateix*, *doncs*, *no obstant això*, *primerament*...
- Delimita oracions subordinades finals, adversatives, temporals, condicionals, etc. En aquests casos l'ús de la coma sovint és optatiu i depèn de l'estructura de la frase.
- Delimita les oracions subordinades de participi.
- Per evitar ambigüitats, de vegades convé posar comes.

- En els textos legals, separa el títol de la data en què es promulguen.
- En una datació, separa la localitat de la data.
- En una adreça, separa el carrer del número, i el número del pis, però no el pis de la porta.
- En llistes i bibliografies, separa les inversions de l'ordre habitual entre el nom i el cognom.
- En nombres decimals, separa la part entera de la fracció decimal. (no s'utilitza l'apòstrof ni el punt)

Exemples

- Els llibres, els títols, els capítols i les seccions de les lleis s'han d'intitular.
- El jutge, de conformitat amb l'art. 523 de la LEC, ha condemnat a pagar les costes judicials...
- Els forenses, que participaven al congrés, van assistir al sopar. (tots els forenses participaven al congrés)
- Els forenses que participaven al congrés van assistir al sopar. (només una part dels forenses participaven al congrés, i aquests són els que van assistir al sopar)
- Senyor, Us faig arribar la documentació...
- El recurs d'empara presentat en data 18 de novembre, el resoldrà l'Audiència Provincial.
- Al procurador, encara no li hem notificat la resolució.
- El conseller, a favor d'agilitar les adopcions.
- Atentament, (al final de les cartes i abans de la signatura se sobreentén us saludo)
- En primer lloc, cal presentar les sol·licituds degudament emplenades.
- Certament, l'estat de les obres aconsella...
- Els fets investigats no són, doncs, un assassinat sinó un homicidi.
- La reunió era a les nou, però a les deu encara no havia començat.
- Si no compliu el règim de visites, el jutge podrà revocar la guarda i custòdia. (també es podria escriure sense coma després de visites)
- Obert l'acte de judici verbal, la jutgessa va interrogar els testimonis.
- El fiscal ja sabia el problema que li venia sobre, i el tenia dominat. (és convenient posar la coma per evitar que la frase s'interpreti en el sentit que el problema tenia dominat el fiscal)

- Llei 2/1984, de 24 d'octubre, d'impost sobre el joc de la plena o bingo
- Cervera, 20 de gener de 2008
- Av. Catalunya, 10, 6è 3a
- MILLÁN, A. *Terminologia jurídica: castellà-català*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1994.
- Aquesta indemnització produirà un interès anual del 20,5 %.

Punt .

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Marca el final d'una frase i la separa de la següent, amb la qual manté una estreta relació significativa (punt i seguit); separa paràgrafs que toquen aspectes diferents d'un mateix

Exemples

- L'objectiu dels marges és fer més fàcil i agradable la lectura. Els espais blancs fan més visible el text escrit i el fan ressaltar.

Signes de puntuació

tema (punt i a part); o bé assenyala que el text ha acabat (punt final).

Funció convencional

- Indica el final de les abreviatures. (les sigles i els símbols no porten punts)
- Separa els apartats dels articles en les disposicions administratives i en les lleis.
- Separa les hores dels minuts en les representacions horàries.
- Separa el dia del mes i el mes de l'any en l'escriptura abreujada de les dates.
- S'usa en els numerals cardinals per separar els milers, els milions i els milers de milions. (en les sèries —anys, pàgines, DNI, articles de lleis— no hi va punt)
- Es posa després del número en la subdivisió de temes, apartats, etc. (entre el punt i el text hi pot anar punt, però no guionet)
- dept. (departament)
- c. Pau Claris, 81
- L'article 1687.1.c de la LEC estableix...
- Obert de 8 a 14.30 h
- El sorteig del jurat popular es va fer el 24.02.98 a l'Audiència de Girona.
- Ha pagat 7.500 EUR d'indemnització.
- DNI núm. 48 609 807
- 1. Fonts del dret
  - 1.1 La llei
  - 1.2 La jurisprudència

Punt i coma ;

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos	Exemples
En sèries formades per elements complexos que ja contenen comes, separa cada un dels elements.	Hi han assistit el secretari general, Pere Casals; la directora general, Anna Mas, i el subdirector, Pau Jové.
En les frases adversatives i concessives, quan ja hi ha comes, pot separar la subordinada de la principal.	He intentat acabar l'informe; però, sense tenir totes les dades, m'ha estat impossible.
Separa enumeracions escrites en diferents paràgrafs. (també es pot fer servir el punt)	Al·legacions: Primer. Que...; Segon. Que...;
Separa frases estretament relacionades, sovint amb un matís d'oposició.	A l'entrevista, hi va sortir el conseller; al reportatge, el director general.
S'usa davant de frases que són la conclusió o el resum d'allò que s'ha esmentat.	La seva eloqüència, el seu tarannà i la seva motivació; tot feia presagiar que seria un acte memorable.

Dos punts :

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos	Exemples
Introdueixen enumeracions.	Hem demanat el material següent: folis, tòners, llapis, gomes i bolígrafs.
S'usen per aportar un exemple.	Línia recta és el parentiu en què es conserva vincle de sang i que va de dalt a baix: avis, pares, fills...
S'anteposen a oracions que indiquen causa, conseqüència, resum, conclusió o explicació.	El van nomenar secretari general: l'anterior va ser destituït.
Marquen l'inici d'una citació textual o d'una reproducció en estil directe.	El conseller va declarar: «Les penes s'han de complir.»

Funció convencional

- S'usen darrere fórmules com *exposo*, *demano*...
- Representacions horàries
- EXPOSO: Que...
- les 14:30 h (o també 14.30 h)

Signes de puntuació

Punts suspensius ...

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Assenyalen que ometem el text dins d'una citació. En aquest cas van entre claudàtors.
- Indiquen que l'enumeració (si s'hi posa etc. no s'hi pot posar punts suspensius) queda oberta.
- Marquen que la frase resta inacabada.

Exemples

- El conferenciant va dir: «El nou Codi penal [...] afavorirà els menors que hagin comès delictes.»
- El subaltern va emplenar les cèdules de notificació, de requeriment...
- Val més prevenir...

Interrogant i admiració ?!

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- L'interrogant marca preguntes directes i l'admiració marca sorpresa, exclamació... Si coincideixen amb un punt, s'elimina el punt.

Exemples

- Segurament algú preguntarà: calia la modificació de la LAU?
- Ja era hora que detinguessin l'estafador!

Parèntesis ()

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Delimiten incisos que afegixen una informació complementària (explicacions, aclariments, desplegament de sigles...).

Exemples

- La CE (Constitució espanyola) reconeix el dret a la propietat privada i a l'herència.

Funció convencional

- En les llistes verticals, es pot usar el parèntesi de tancament després del número o de la lletra d'ordre.

- a) 1)
- b) 2)
- c) 3)

Guions —

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Delimiten aclariments, observacions i dades. En aquest cas fan una funció semblant als parèntesis.
  - a) S'ha d'usar coma després del guió de tancament de l'incís si, traient l'incís, la coma hi hauria d'anar igualment.
  - b) Quan l'incís coincideix amb el final de la frase no es posa guió de tancament.

Exemples

- La major part d'aquests presos —aproximadament un 70 %— presenten trastorns psicològics.
- En aquell Congrés Jurídic Català —anomenat també *de la llibertat recobrada*—, poc temps abans de la Guerra Civil, els juristes volien...
- Segons les enquestes, la participació en les eleccions augmentarà —fa quatre anys va ser d'un 70 %.

Funció convencional

- En les enumeracions o llistes verticals podem usar un guió davant de cada element si no va precedit per lletres o números d'ordre.

- L'habitatge es pot trobar en tres supòsits:
  - arrendament
  - precari
  - propietat d'un cònjuge

Guionet -

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Uneix dos termes per formar mots compostos.
- S'usa en algunes xifres escrites amb lletres.
- S'utilitza entre el verb i el pronom feble o entre dos pronoms febles.

Exemples

- no-violència, para-sol, nord-americà
- vint-i-cinc, trenta-quatre, cinc-centes
- adreceu-vos, trobar-s'hi, mirar-se-la

Signes de puntuació

Funció convencional

- S'usa en expressions de períodes temporals, entre mots o xifres. *(en aquest cas també es pot usar el punt o la barra inclinada)*
  - Expressa una correlació entre els dos o més mots que uneix. També uneix les xifres que comprenen els nombres intermedis.
- curs 2007-2008
  - DOGC de 12-03-2009 (o bé 12.03.2009)
  - Eix Lleida-Cervera-Girona
  - pàg. 25-39

Cometes «<>»

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Marquen citacions i transcripcions literals.
- Delimiten mots emprats en un sentit especial, barbarismes.

Exemples

- El perit va dir que el mecanisme ha de ser «d'acer».
- El perit va dir: «El mecanisme ha de ser d'acer».
- Els lladres tenen un sentit «peculiar» de la propietat.

Funció convencional

- Emmarquen títols de capítols, de col·leccions de llibres, de contes, de poemes, de cançons, d'articles, de conferències i de taules rodones.
- L'ofici el trobaràs a «La correspondència administrativa».
- Us convidem a assistir a la conferència «El llenguatge jurídic català».

Claudàtors [ ]

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Per delimitar fragments opcionals o que falten en un text i per facilitar-ne la comprensió. En citacions textuais, i emmarcant punts suspensius, assenyalen informació omesa de l'original.

Exemples

- El tema de la conferència és la [in]comunicació familiar.
- «No tinc cap dubte que [la justícia] és imparcial.»
- «Són vigents [...] els preceptes de la Llei 3/2009, de 5 de març».

Barra inclinada /

Funció d'ajuda a la comprensió

Usos

- Assenyala una relació estreta o una oposició entre dos mots o dues expressions.
- Denota alternança entre termes. *(amb espai si hi ha més d'una paraula en un dels costats de la barra)*
- Assenyala l'addició de les possibilitats introduïdes per les conjuncions *i* i *o*.

Exemples

- exercici fiscal 08/09
- El/La secretari/ària judicial
- querelles/demandes interposades
- El possessiu *mon / el meu* correspon al masculí singular.
- Podeu contestar la demanda i/o formular reconvençió.

Funció convencional

- En els textos legals, separa el número d'ordre de l'any de promulgació.
- Pot substituir el punt en algunes abreviatures.
- Separa el dia, el mes i l'any.
- La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística
- c/ Pau Claris, 81 (*també c. Pau Claris, 81*)
- Es va arxivar el cas en data 22/03/07 (*però millor 22.03.07*)